

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dar prenumeratiunile se priimescu
in tóte dílele.

Preiudu pectru Ostrungoi'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu triliuniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte siódienele sí banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Inserțiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

Flamendiocu si Malaiulu.

— Elegoria. —

Dedicata fufhúnatiloru d'in varmegi'a Aradului.

Pe celu drumu càtra Miniadu,
Mi se plimba Malaiu-caldu,
Cu cocón'a Mamaliga,
Amenduoii intr'o tiliga.

Ér' in cóstea délului,
La fontan'a Némțiului,
Siede domnulu Flamendiocu,
Si cumu i vediù, de locu
Li strigà cu mare focu:

„Stai, Malaie, nu te duce,
Cà te-'oiu scaldá 'n lapte dulce,
Si te-'oiu unge cu smantana,
Si te-'oiu pune la dirima!
Ér' pre tine Mamaliga,
Dómna mare d'in tiliga,
In brandia te-'oiu invelí,
Si cu untu te-'oiu netedí,
Si de sóre te-'oiu ferí!“

Dér' Malaiulu nu s'opriá,
Ci astu-feliu i respundea:

„Taci d'in gura Flamendiocu,
Si cêrca-ti tu altu norocu,
Cà in daru ne-amu sí întóree,
Cà pre noi nu ne-'i mai stóree. . . .
Nu, cà te scimu blastematu,
Ingamfatu sí sprehuiatu,
Ce amblii d'in satu in satu,

Nebeutu sí nemancatu,
Sà-'ndopi ce-altii-au castigatu.
Cà tu esci, o scimu noi bine,
Fala-góla, vai de tine,
Unu falosu, cu nasulu grosu,
Nestatornicu sí halosu,
Ce de dorulu laptelui,
Sàri in vèrfulu gardului,
Si de dorulu smantanei,
Sàri in fundulu fontanei;
Ér' de dorulu untului,
Sàri in vèrfulu nucului.
Ai o pipa sí-o caldare,
Si te tieni de gazda mare . . .
Ai o óla sí-unu cosoru,
Si te tieni de domnisoru;
Dér' vecinii sciu asiè,
Cà neci un'a nu-e a ta,
Ci le ai tu éca-asiè. . . .
Ori gandesci tu c'amu uitatu,
Càtu de bin' m'ai ospetatu,
Candu erai mai mare 'n satu?
Cumu la móra me duceai,
Intre petrii me sdrobai,
Si 'ntr'unu sacu me indesai,
C'unu drugoiu me batuciai.
Cumu a-casa me duceai,
Intre vescu me bateai,
Si atàt'a me cerneai,
Pan' de capu me ametiai.
Si cumu tu neobositu,
Cu apa m'ai oparitu,
Cu pumnii m'ai 'mbutusitu,
A-poi cu lopat'a zupu
Cu mine 'n cuptoriu totu pupu;
Ér' dupa ce m'am scortitu,
Cu taciuni m'ai ingraditu,

Cu copii mai strajuitu.
Unulu cu dintii ringiti,
Altulu cu ochii beliti.
Si cumu me'ncaldiamu o léca,
Mai veniau si altii róta,
Si me scoteau coptu necoptu,
Si me mancau pruncii totu,
Incátu neci ca svarmitura
Nu scapamu de a loru gura!

Tu vrei dér' să ne-amagesci?
Tu vrei să ne pacaiesci?
Tu? . . . care fore de mine
Vei perí ori adi, ori mane?

Nu mai stau, cà-ci sciu si vedu,
Ce-ai de gandu, deci nu-ti mai credu!"

Scovarda Gravila.

Cele diece porunci alui Pist'a.

— Fabricate si edate de falnicii si noii „liberali“ moderni. —

§. I.

Eu sum Domnulu Domnedieulu a tóta lumea pistasiésca, si altu Domnu afore de mine mai nemnisi, cultu si „liberalu“ să nu cauti, cà nu vei aflá.

§. II.

Chipuri daco-romanesce să nu-ti faci, si neci să tieni in cas'a ta, — cà-ci acele, pe la denumiri éra-si s'oru potè descoperi pr'in A. Por, si-a-poi pace de tine — ci mai bine ti cumpara santi si becheri nemnisiésce, de cei cu mustetie sucite, cu focosie si palarii ciardasie.

§. III.

Sà nu iai numele lui Pist'a indesiertu, cà-ci altu-cumu vei fi incortelatu la Vatiu.

§. IV.

Aduti a-minte, ca să faci parastase si să falfá-iesci stindarde negre pentru rebeli.

§. V.

Cinstesce pre Domnulu si pre mai marele teu, pre cumu te despóia si te batjocuresce elu pre tine, si taci candu vedi, cà ti ruinédia tiér'a, si te-a adusu la sépa de lemn, cà-ci numai astu-feliu vei potè trece in ochii lui de „jó hazafi“.

§. VI.

Nu omori si nu perde tempulu facendu si inventiendu numai pr'in scoli si d'in carti romanesce, ci mai bine citeste historia lui F. Koós, Orbanu Balázs, s. a. si stramutati numele pe nemnisiá, falindu-te, cà nu vrei să fii de càtu numai nemnisi.

§. VII.

Nu fantazá, cà in Europ'a mai ai némuri, pre popórele cele mai culte si puternice, ci mai bine te multumesce, cà poti fi celu pucinu ciye ungurescu.

§. VIII.

Nu-ti cladí palate, teatre, boulevard; nu-ti cumpará mosii mari; nu voiagiá, si nu cheltuí pre cantaretie si comedianti d'in banii storsi cu politica mai inalta, cà acea e tréb'a altor'a, ci tu taci si platesce pana vei perí de fóme cu toti ai tei.

§. IX.

Sà nu cutedi a marturisi la lume, cu vorb'a séu in scrisu, cà nu esci multiumitu de dreptatea mea, cà-ci de locu vei fi hazaáruló, bujtogató si a-poi proacrisu.

§. X.

Nu pofti egalitate, fratietate si dreptate mai multa si mai buna, decâtu càtu ai capetatu — pe hartia.

Amin!

Talmesiu-balmesiu.

„Liberalii“ d'in varmegi'a Aradului inca se sufulcara crancenu.

Asiè dilele trecute mai intregu scaunulu varmegescu, in frunte chiaru cu hiesiulu vic'-ispanu *De Bada*, a luat lumea in capu si au esitu pr'in cercurile electorali a colindá si a verbuá intre romani, ca să prinda si ca să cortesiesca pentru partid'a „liberala.“

Frumósa ocupatiune si oficiu! . .

De asta-data inse, falnicii „liberali“ o patira fórté amaru, cà adica in tóte cercurile electorali nu potura inrolá decâtu vr'o càti-va notari slabi de angeri, vr'o càti-va *solgabirei*, si vr'o càti-va carpacii prodicti Domnedieu scie de pe unde; ér' d'intre tierenii si preotii romani neci unulu.

Astu-feliu déra „liberaliad'a“ n'avu altu resultatu, de càtu cà in locu de *fusiune*, domnii cortesii dadera numai de futjutiune.

Li dorimu totu asemene rezultate.

Mai interesantu este inse acea, cà de unu tempu chiaru si oficiantii de pe la poste au *mancarimi de a face politica inalta*.

Asiè de esemplu la post'a d'in *Aradu* unu pruncotanu, cu numele *Kis*, d'in Selagiu (unde toti sciu si vorbescu limb'a romana bine) se apuca mai adeunadi si respinge priimirea, respective espedarea cu recepisu a unei epistóle cu adresa romanésca, dicendu: *cà elu nu scie**) in ce limba e scrisa acea adresa (cu tóte cà scie bine romanesce, si a mai espedatu multe asemene epistóle) si deci nu o espedédia. Presentandu-se a-poi acea epistóla alta di, totu cu adresa romanésca, dragutiulu de postariu a priimitu epistóla si cu adresa romanésca, dér' *recepis'a o facu unguresce*, (!) dicendu, cà astu-feliu i s'a poruncitu.**)

Seraca lume, d'a-poi asiè de reu stau treburile magiarismului, incátu acum'a si de-o adresa romanésca să ingrozescu puternicii cuceritori ai lumii?

Slaba tréba!

Vestitulu cortesiu, Pop'a-Tache, d'in Romani'a, jace pe mórté, cà-ci la alegerile de mai adeunadi mi ti loru tieselatu cumu se cade.

Presemne rele si pentru cortesii de pe la noi. —

*) Audi domnule ministru!

**) Bagu-séma de la Cabinetulu negru?

Corespondintie.

Prisfulu domnişoarei Paladi'a, cãtra mademoisellea Tadosi'a.

Ghiocşoaca, in holnapul Maj, 1875.

Liebe czukros!

Wie tu láthatod, ich bin szoszit à haza.

Ah! khit de kiálhatatlan ist lá minye itt in Dorf!

O! mon Dieu! mon Dieu! wie belondám foszt jo, kám invázát olyan ausgészendnet, khe ugy dare nu hoztak volna ascha hamar la falu.

Seg ved jo, cse binye au foszt gye minye in Kloster.

Ah! akum ved jo, khe in zecse Monat bizony totus lehet invázá tot cse braucht egy madame.

Most febe jo, khit bin ich mai müvelt, dekhit andere libácskák.

Dár hijába!

Gyekind kedves pápá máu adusz zu Haus, jo majd khe moru de unalom, weil mamácska ist egész nap in die Küche schi in kertben, la főzés schi plivit; jare papa, ah! pfui! la plugu und la szápe.

Pocz tu dara glauben, khit de langweilig trecse az idő, kivéve, kind veszekedek ku Mutter, pentru khe vre sze me pune dolgozni.

Ah! das ist borzasztó! Ich! egy mademoiselle! schi sze arbeiten?!

Nu! nein! nem! az jeszte unmöglich! Képzeld numáj Gestern máu infruntát, hogy warum nu beszélek ká lumea t. i. wie többi prosty.

Na, mit sagst tu la ehez?

Acsezte még ár fi was ar fi, dár vannak schi andere malheurek, ugyan is, pe áicse, oh! Gott! még nám vezut Ofiziri schi nám potut fogni ein szép chavalière.

Nincs csinye szém fake Fensterpromenad, ku csine sze cochetéz, la csinye sze küldjek zifipufi schi csinye szém fake Stendfenuri.

Igaz khe szunt áics egy néhány domnisor, jo . . . adjunkt de notár, abfolwirte jurist und theolog u. s. w. aber . . . tu weisst binye, khe mein Herz dobog numai für hadfiak!

Ah! mikor im aduk az eszembe, die schönste schi boldog Tagen in Kloster!

O! khit bist tu de glücklichste als jo! Tu láthatod in alle zilele.

Are máj gondol la mine?

Ah! . . . Oh!

Morgen máj többet, weil akumá mus ich sze merg la spaziren.

Kristi Gott! Pa!

A ta Freundin

Pelagylá.

P. s. Ah! szinte ám zeujtát. Kristi pácsi la fejedelem-asszony schi la Schwester Borbála.

Griße und küsse pe

Trintemi ein darab Sparmazet, um 10 kr. szarvas fadju schi 5 loez de puder, dár finom legyen.

Adio!

Pelagylá.

Porunci aspre.

I.

In treb'a alegeriloru de deputati pentru dist'a mea.

Cãtra toti cãpãii si slugibasii mei de pr'in varmegii, scaune, districte, orasie si sate; cãtra toti doritorii de a potè sperã la vr'unu osutiu, séu la vr'o sfarmitura; cu unu cuventu, cãtra toti, cãti me tienu de „liberalu“, cultu, diplomatu, politicu mare, genialu si puternicu.

Ajungandu o data si eu domnu, — ca tiganulu d'in poveste, — hotarescu si poruncescu aspru urmatóriele:

De asta-di inainte fie-care d'intre jobagii, adeca cãpãii si slugibasii mei de pr'in varmegii, scaune, districte, orasie si sate, precumu si toti ceia-l-alti cãti aveti frica de mine, sã ve suflucati d'in tóte poterile, si sã plecati numai de cãtu la cortesri in tóte partile. Si unde nu veti potè reusi cu beuturi si amenintiãri, a-colo, ve dau potere, sã ve folositi, de tóte sculele de *alunu, piele de bou, metasa s. c. l.* cã-ci cu apelatorii voiu sci eu ce sã facu.

Dreptu acea supusi slugibasii ai mei portati-ve bine, ca sã meritati grati'a Nóstra!

Pute-a-peste, la 4 Maiu, 1875.

Colmarcu Tus'a m. p.
ministru de strimbatate.

II.

In treb'a societãtiloru, reuniuniloru, casinoloru si a veri ce alte adundri nedomnesci.

Bagandu de séma, cã de o vreme, si mai alesu de candu a inceputu domni'a mea, ne'ncetatu se formédia societãti, reuniuni, casine si alte egyeturi cu scopu de a restornã si a vinde tier'a Nóstra musuloru, ca a-poi cu atãtu mai usioru sã o póta preface intr'o Daco-romania fore neci unu intielesu; pentru acea déra m'am socotitu si hotaritu, ca sã facu *eu de capulu meu* nesce legi in aste treburi, nu cumu-va mane sã fia pré tardiu. . . .

Dupa multa spangere de capu si cania déra éta-me si gata cu acele legi si porunci:

Legi si porunci crancene

in treb'a societãtiloru, reuniuniloru, casinoloru si a veri ce alte societãti nedomnesci de sub intrég'a Nóstra domnia :

I. Veri-ce societate, reuniune s. c. l. are sã se formédie si constituie numai dupa placulu meu, adeca sã-si faca statutele numai dupa cumu voiu voi si concede eu, si nu dupa cumu concede si a concesu legea, cã-ci adi eu stau a-supr'a legiloru si nu legile a-supr'a mea.

Pr'in urmare, societãtile cari nu-mi vinu la socotéla, au sã se stérgea numai decãtu; ér' cele cari se voru face de acum'a, au sã aterne numai de la grati'a Nóstra.

II. Romanii nu potu formã si constitui neci o societate, reuniune s. c. l. fi-rea politica, literarie séu ori cumu; ér' societãtile s. c. l. romane, cele de pana acum'a se cassadia pentru vecii veciloru.

III. Societãti politice, literarie, comerciali, industriali s. c. l. potu formã si constitui numai nemisii si cei ce vreu sã fia unguri cu tóta famili'a si nému si nemzatulu loru.

IV. Societãtile nu potu fi decãtu numai nemisiesci unguresci.

V. Tóte statutele le intarescu si nimicescu numai eu, fore de fi indetoratu sã respundu cui-va pentru motive.

Pute-a-peste la 2 Maiu 1875.

Colmarcu Tus'a m. p.
ministru de strimbatate.

Receptu pentru a gasi unu barbatu.

Ia optu pungi, dér' càtu de late.
Implele cu galbeni tôte;
Mai pucinu de càtu o mie,
Câte-o punga sà nu tieia;
Sî de-ai fi chiaru cea mai prôsta,
In curundu vei fi nevêsta.
Sî de-ai fi chiaru cea mai sluta,
Dieu, barbati gasesci o suta.

TAND'A SI MAND'A.

T. Bucuria nespusa de mare me cuprinde, cà te vedu sanitosu, cà-ci ah! Domnedieule am unu lucru fôrte interesantu de a-ti impartasi, o noutate, ce am intempnatu in calatori'a mea pe la Blasiu.

M. No, habaucule, nu me face sà fiu atàtu de curiosu pentru noutatea ta, cà-ci sciu pré bine, cà nu pôte fi interesanta.

T. Ba interesanta, si inca fôrte interesanta!

M. Sà te audu déra, ce mi vei spune?

T. A-poi acea, cà am fost si eu la o siedintia ce tienù pré veneratulu consistoriu metropolitanu d'in Blasiu, unde se statori pr'in cei cu burta mare — de siguru pentru ca sà se faca placuti domni loru de la putere — ca sà se oprêscã junimea studi-ôsa de a potè serbã di'a de $\frac{15}{100}$ Maiu, precumu si conductulu cu faclii si tienerea oratiuniloru, precumu erã datina in toti anii.

M. Si nu scii pentru ce au opritu pré santiele loru aceste ceremonii de o insemnatate atàtu de mare pentru romani?

T. Eu credu, cà pentru acea, pentru cà numai astu-feliu voru potè procurã pentru Escelenti'a Sa opareche de pinteni, pre candu va ajunge la Pute-a-pestu, ca sà voteze in cas'a maganatiloru la porunc'a lui Tus'a si ca sà serbeze pôte a-colo di'a de $\frac{15}{100}$ Maiu.

M. Ba nu, frate, ci pôte sà fia si acea, cà dóra pentru acea au opritu pré veneratulu consistoriu, pentru-cà vrè a formã si d'in junimea romana o clasa de trantori, precumu sunt unii d'in Mariile loru, fore picu de zelu natiunali, si ca sà se ingri-gêscã si ei numai de burtele loru.

M. Pôte. Si a-poi ce a urmatu?

T. Acea, cà Esc. Sa in urm'a decisiunei v. consistoriu a si caletoritu la Pute-a-pestu, ca sà nu serbeze cu fratii sei di'a de $\frac{3}{15}$ Maiu.

M. Asiè déra junimea romana d'in B. anulu acest'a nu a serbatu presér'a de $\frac{3}{15}$ Maiu?

T. Ba a serbatu, si inca intr'unu modu fôrte splendidu, cu tôte cà domnii profesori se inversu-nara fôrte a-supra junimei.

M. Vai de junimea acea, carea are astu-feliu de capi!

T. Da scii, eã se apropie judeciulu de obste?

M. Vai mam'a mea! unde, candu?

T. D'a-poi n'ai auditu, cà nu vomu mai avè lumina?

M. Huh!

T. Dér' nu scii, cà sinodulu de la Aradu d'in astu-anu, a stinsu, „Lumin'a.“?

M. Hò batete tamai'a, cà reu m'ai spariatu. Si ôre cine a sufatu mai tare in sinodu, ca sà se stinga?

T. Cine a fost interesatu mai multu, Providentialitatea Sa.

M. Si pentru ce ôre?

T. Prostule. D'a-poi de si siguru pentru ca prenumeratiunile si concursele ei sà ajunga in cosniti'a Albinei.

M. Acumu intielegu. . .

TRENC'A SI FLENC'A

T. Na, scump'a mea, sà scii, cà in curundu voiu avè si eu bani ca plév'a.

F. Cumu? Dóra vei deschide si tu vr'o lista de contribuii beneyole pentru infintiarea unei scoli de fetitie romane?

T. Ba, cà-ci me temu, cà déca voiu face ase-mene lista, voiu trebui ôdata sà dau si socôta despre bani.

F. Cine scie, da déca vei potè viscã.

T. Nu credu.

F. Asiè déra?

T. D'a-poi vediendu, cà noii „liberali“ moderni nu potu prinde cortesî intre romani, deci me voiu face cortesia la alegerile viitôrie pentru diët'a Ungarie si astu-feliu voiu avè bani pre cumu dișei ca pléva.

F. Minunata ideia. Si credu cà avendu domnii mare trebuintia, desiguru te voru si priimî.

Bucinulu redactiunei.

Cetitoriloru. D'in caus'a serbatoriloru papistasiesci, — dér' mai vertosu, fiindu-cã Gur'a Satului, cu intregu personalulu redactionalu, a fost invitatu (de càtra unu vechiu si fidelu abonantu de conto) a participã la ospetiu, spre a inveseli ospetii, dupa datina strabuna, si cu o cale a mai culege si câte-va glume, — numerulu presinte a intarziatu cu doue zile.

Laci I. Phan. Da le-amu priimitu tôte. Minunate, ca tôte furaturele; dér' fii bunu si érta, cà d'in caus'a „imbuldielei articuleloru ce in tôte zilele ni sosescu. de pr'in tôte parfile locuite de romani,“ nu le-amu potutu publicã; sperêdia inse, cà de-acum'a preste cãti-va ani dóra va veni rondulu si pe ale fratiei tale.

Dlaci I. S. in B. C. D'a-poi ce-e cu fogadãșulu? S'audim de bine!

Dlaci I. A. Me intrebî: cà pentru ce nu-ti mai tramitu diariulu? Rêspunsu: pentru-cã nu l'ai abonatu, si neci restulu n'ai cuitatu.